

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2850

[Total No. of Pages : 4

[5801]-108

F.Y. B.Com.

**115 (C) : ELEMENTS OF COMMERCIAL GEOGRAPHY - I
(2019 Pattern) (Semester - I)**

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Question No.1 is compulsory.
- 2) Solve any three questions from Q.2 to Q.5.
- 3) Questions 2 to 5 carry equal marks.
- 4) Neat diagrams must be drawn wherever necessary.
- 5) Use of map-stencils is allowed.

Q1) Answer the following questions upto 20 words each. (Any five) [10]

- a) Write the definition of Commercial Geography.
- b) State any two examples of Tertiary Economic Activity.
- c) State any two examples of Renewable resources.
- d) State any two economic advantages of forest.
- e) What is meant by 'Under Population'?
- f) State any two effects of migration.

Q2) a) Answer any one of the following questions upto 150 words. [12]

- i) Discuss the nature and development of commercial geography.
- ii) Explain the economic activities of man.

b) Answer the following question upto 100 words. [8]

Explain in detail any two study approaches of commercial geography.

P.T.O.

Q3) a) Answer any one of the following of questions upto 150 words. [12]

- i) Describe the man-made resources.
- ii) State the causes of water pollution and suggest remedies.

b) Answer the following question upto 100 words. [8]

Explain the effects of conventional energy resources on environment.

Q4) a) Answer any one of the following questions upto 150 words. [12]

- i) Explain the population characteristics of India.
- ii) Explain the types of migration.

b) Answer the following question upto 100 words. [8]

Explain the advantages of optimum population.

Q5) Write short notes (Any four) [20]

- i) Scope of commercial geography.
- ii) Secondary economic activities.
- iii) Energy crises.
- iv) Soil conservation.
- v) Human Development Index (HDI).
- vi) Optimum population.

Total No. of Questions : 5]

P2850

[5801]-108

F.Y. B.Com.

115 (C) : ELEMENTS OF COMMERCIAL GEOGRAPHY - I
(2019 Pattern) (Semester - I)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) प्रश्न क्र. 1 सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) प्रश्न क्र. 2 ते प्रश्न क्र. 5 पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
 - 3) प्रश्न क्र. 2 ते प्रश्न क्र. 5 समान गुणांचे आहेत.
 - 4) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
 - 5) नकाशा स्ट्रेन्सिल्स वापरण्यास परवानगी आहे.

प्र.1) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 20 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही पाच)

[10]

- अ) व्यापारी भूगोलाची व्याख्या लिहा.
- ब) तृतीयक श्रेणीच्या आर्थिक व्यवसायांची दोन उदाहरणे द्या.
- क) पुनर्नवीकरणीय साधनसंपत्तीची दोन उदाहरणे लिहा.
- ड) जंगलांचे दोन आर्थिक फायदे सांगा.
- इ) न्यूनतम लोकसंख्या म्हणजे काय?
- फ) स्थलांतराचे कोणतेही दोन परिणाम लिहा.

प्र.2) अ) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 150 शब्दांत लिहा.

[12]

- i) व्यापारी भूगोलाचे स्वरूप आणि विकासासंबंधी चर्चा करा.
- ii) मानवाच्या आर्थिक क्रिया स्पष्ट करा.

ब) खालील प्रश्नाचे 100 शब्दात उत्तर लिहा.

[8]

व्यापारी भूगोलाच्या कोणत्याही दोन अभ्यासपद्धतींचे वर्णन करा.

प्र.3) अ) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 150 शब्दांत लिहा. [12]

- i) मानवनिर्मित साधनसंपत्तीचे वर्णन करा.
- ii) जलप्रदूषणाची कारणे सांगून उपाययोजना स्पष्ट करा.

ब) खालील प्रश्नाचे 100 शब्दात उत्तर लिहा. [8]

पारंपरिक उर्जासाधनांचे पर्यावरणावरील परिणाम स्पष्ट करा.

प्र.4) अ) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 150 शब्दांत लिहा. [12]

- i) भारताच्या लोकसंख्येची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ii) स्थलांतराचे प्रकार सविस्तर लिहा.

ब) खालील प्रश्नाचे 100 शब्दात उत्तर लिहा. [8]

पर्याप्त लोकसंख्येचे फायदे स्पष्ट करा.

प्र.5) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) [20]

- अ) व्यापारी भूगोलाची व्याप्ती
- ब) द्वितीयक व्यवसाय
- क) उर्जा समस्या
- ड) मृदा संवर्धन
- इ) मानव संसाधन विकास निर्देशांक
- फ) अतिरिक्त लोकसंख्या

